

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_11_STAVBA_SLOVA		
Název materiálu:	Stavba slova – odvozování, skládání		
Předmět:	Český jazyk	Ročník:	4.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	2. 11. 2012
Jméno autora:	Mgr. Vladislav Rusín		
Klíčová slova:	Stavba slova, kořen, předpona, přípona, odvozování, skládání		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Žák se naučí různým typům tvoření slov s důrazem na odvozování a skládání. Ujasní si pojmy předpona, kořen slova a přípona.		
Rozvíjené klíčové kompetence:	Kompetence k učení.		
Anotace, metodický list:	Žák se naučí různým typům tvoření slov s důrazem na odvozování a skládání. Ujasní si pojmy předpona, kořen slova a přípona.		
Použité zdroje:	http://tahaky.lam.cz/cj3.html		

*Tento výukový materiál byl vytvořen v rámci projektu EU peníze školám.
Základní škola a Mateřská škola Veřovice, příspěvková organizace*

Stavba slov

Zpracoval: Mgr.Vladislav Rusín

TVOŘENÍ SLOV:

- 1. Odvozováním
- 2. Skládáním
- 3. Přejímáním z cizích jazyků
- 4. Zkracováním
- 5. Tvorbou nových slov

ODVOZOVÁNÍ

- V češtině se nejčastěji slova tvoří ODVOZOVÁNÍM - pomocí předpon a přípon:

pře-byt-ek,

zá-les-ák,

od-vod-nit

Odvozené slovo

a) předpona + kořen

vý + tah

výtah

b) kořen + příponová část

tah + ač

tahač

c) předpona + kořen + příponová část

vý + tah + ová (služba)

výtahová

Zásady při odvozování

- Připojením předpon/přípon ke kořenu měníme význam slova – **tvoríme slova nová.**
- Jejich význam však zůstává podobný.
- Slova, která mají společný kořen a jsou si blízká významem, se nazývají **slova příbuzná.**

- Část předponová může být tvořena **jednou (vý/tah)** nebo **více (ne-do/bytný)** předponami.
- Část příponová může být tvořena **jednou (ryb/ář)** nebo **více (ryb/ář-ský)** příponami.

SKLÁDÁNÍ

- je tvorba slov spojením dvou kořenů.
- vod-o-pád, vod-o-trysk, myši-lov, les-mistr, ohni-vzdorný , svíti-plyn
- Můžeme si pomoci vloženou samohláskou **-o**

Další způsoby tvoření slov se budeme učit ve vyšších ročnících.

Vepiš slova do tabulky:

- Přebytek, nábytek, bytná, zápis, výpisky, dopis, prales, lesník, zálesák

<i>předpona</i>	<i>kořen</i>	<i>příponová část</i>
pře	byt	ek
ná	byt	ek
	byt	ná
zá	pis	
vý	pis	ky
do	pis	
pra	les	
	les	ník
zá	les	ák